

Tõnu Kaumann ja Villu Kangur tinistasid eesti poisi Napoleoniks

Sirje Normet

Eesti algupärase lasteoperi esietendus on meie kultuuripildis haruldane sündmus. Seda enam rõõmustab, et Tõnu Kaumann ja Villu Kanguri lavaloole "Mina - Napoleon" on kõik eeldused saada tõeliseks menutükiks nagu seda oli Ülo Vinteri "Pipi Pikksukk".

Ooperi idee on iseenesest lihtne - poppi viskava eesti koolipoisi ambitsioonikad unistused täituvad ajaloo-sündmuste keerisesse sattudes. Ja seda mitte suuri tegusid tegeva väikemehe-na, vaid hoopis väikest kasvatuurimehena - Napoleoni-na. Villu Kanguri libreto ja laulutekstid on täiesti omaette väärtus!

Lavastaja Neeme Kuninga eestvedamisel loodi ooperi ettevalmistamiseks terve "Napoleoni akadeemia", kus tulevastele nimiosalistele (neid on tervelt kaheksa 11aastast poissi!) õpetati ooperi muusika ja tekstiosa kõrval ka ajalugu, näidati Estonia etendusi ning tutvustati teatritegemise köögipoolt. Akadeemia külaliskoristeks olid ajaloolane Lauri Vahtre ja kunstnik Raivo Järvi. Hääleseadjaks oli Anu Aimla ning näitejuhtideks Helgi Sallo ja Tõnu Tamm.

Noormeestele korraldati ka ekskursioone paikadesse, mis aitasid neil Napoleoni rolli sisse elada. Nii külastasid poisid Peeter I majamuseumi, Tallinna garnisoni, Eesti Energeetikakeskust ja teisi põnevaid ning õpetlikke paiku. Kogu selle loomingu laboratooriumi patrooniks oli Tallinna Vana linna Rotary klubi.

Kevin, Robert, Karl ja Gerrit läksid publiku ette esimestena

Kaheksast nimiosalisest läksid kavalehe järgi publiku ette esimestena Kevin Johansson, Robert Mardisalu, Karl Ruudi ja Gerrit Siiner.

Mina nägin etendust, kus Napoleoni laulis-mängis Kevin Johansson ja dirigeeris Lauri Sirp.

Ooperi avamängu ajal nägime lavale avara tähistava

all unistavat Kevinit, kelle poppiviskamist märkab ema alles siis, kui Kevini klassijuhataja talle helistab. (Ema Tiitu Lauri ja Õpetaja Riina Airene vaimukalt väljamängitud duett.) Värvilise ratastoolis Naabri (Vello Jürna) ilmumine, kes tunneb end Kevini tegemistest härituna.

Ema käsib poisil voodisse jääda ja nii satub Kevin poolnes unistades ajaloo-sündmuste keerisesse. Algu Egiptusesse, kus vaarao Ramsese muumia (Mati Palm) talle terve filosoofilise traktaadi ette kannab. Sealt läheb tegevus edasi Pariisi, kus Kevin-Napoleon laseb Rooma paavstil end keisriks kroonida. See ajaloo, kirjanduse ja maalikunsti suurejooneliselt jäädvustatud sündmus võimaldab ka lavastuslikult efektset (kunstnik Hardi Volmer) lahendust.

Lavastaja Neeme Kuningas on lasknud end kaasa haarata filmilikult mõtleval Hardi Volmeri mõttelennust ja nii meenutab kogu etendus natuke fantaasiarikast multifilmi. Väga hästi on lahendatud lavapiltide vahetused. Lausa võlukepi väel muutub meie silmade ees Pariisi sädelev keisrikoda vene talupoja hurtsikuks. Venemaa-pilt on ka heliloojal üks õnnestunumaid stsene. Eide (Ludmilla Kõrts) ja Tadi (Aleksander Mihhailov) ariosoosid ja Ivanushka (Mati Kõrts) etteaste balalaika saatel on kogu ooperi üks muusikalisi kõrghetki.

Dirigent Lauri Sirp.

Ludmilla Kõrts. Fotod interenetist

Napoleoni-etendusega oli haaratud kogu Estonia teater

Napoleoni-lugu laienes ka teatri kuluaaridesse. Publiku hulgas tekitasid elevust Napoleoni initsiaalidega punastes vestides noormehed. Selgus, et need olid kõik ülejäänud seitse Napoleoni osatäitjat, kes tulid vaatama, kuidas nende kolleegil, kaheksandal Napoleonil Kevinil, osatäitmine õnnestub. Kõikjal sagisid ajakirjanikud ja filmimehed, sest vaheajal toimus Valges saalis Estonia juubelitordi konkurss. Pärast etendust said kõik Napoleonid kolme esikohatorti ka ise proovida.

Lava ja publiku lähedust aitas võimendada ka Neeme Kuninga lavastatud lõputseen, kus kogu ooperi tege-laskond oli lõpukoori laulmiseks publikusse toodud. Tühjale lavale jäi vaid väike Napoleon, kes Püha Helena saarele asumisele saadetuna pidi oma viimased eluaastad muust maailmast eraldatuna mööda saatma.

Tõnu Kaumann ooperi üheks puuduseks on ehk see, et tal pole õnnestunud luua ühtegi meelde jäävat, kummitama jäävat hitti. Küll saab ooperimuusikat tundevalt nautida mitmeid vaimukaid vihjeid kuulsatele ooperiaariatele. Muusikaliselt õnnestunud on ka kooripartiid ning duetid-kvartettid, mis Estonia lauljad ka tõesti hästi ette kandsid. Igav ei olnud küll hetkekski - lavastuse õnnestumiseks olid kõik oma parima andnud. Villu Kanguri libreto ja vaimukad laulutekstid väärisksid aga lausa omaette raamatut.